

De culturele governance en de interne controle op de subsidiëring bij het algemeen bestuur voor Cultuur

De Franse Gemeenschap wil cultuur voor de burgers toegankelijk maken door financiële en materiële ondersteuning en vorming aan te bieden en door promotie te maken voor de operatoren in de culturele sectoren. De voornaamste culturele materies worden beheerd door het algemeen bestuur voor Cultuur (ABC) van het ministerie van de Franse Gemeenschap.

Het Rekenhof heeft de interne controle op de subsidiëring bij het ABC geëvalueerd, en heeft daarbij ook gekeken naar de governance-doelstellingen die een rechtstreekse impact op de kwaliteit ervan hebben.

Om tot een goede culturele governance te komen, moet een codex voor de culturele materies worden geïmplementeerd, moet de rol van de adviesinstanties worden herbekeken, is er nood aan administratieve vereenvoudiging, moet komaf worden gemaakt met de versnippering van de administratie, moeten de beslissingen tot toekenning van subsidies worden geobjectiveerd en transparanter worden; daarnaast moet er ook een evaluatiecultuur komen. Dat zijn allemaal doelstellingen die de laatste jaren zijn opgenomen in de beleidsverklaringen van de gemeenschap en in de bestuursovereenkomst.

Het Rekenhof stelt nochtans vast dat er geen codex voor de culturele materies werd geredigeerd, wat leidt tot ongerechtvaardigde verschillen, en wat de werking van de subsidiëring ingewikkeld maakt. Door één decreet aan te nemen dat op alle sectoren van toepassing is, zou men ook de tussenkomsten van de inspectiediensten kunnen harmoniseren, want hun opdrachten zijn niet altijd duidelijk gedefinieerd in de decreten.

De werking van de adviesinstanties werd daarenboven niet geëvalueerd, terwijl deze met talrijke moeilijkheden kampt zoals de vernieuwing van de mandaten van de leden, de hoge werkingskosten, de risico's op belangenconflicten en een onvoldoende motivering van de adviezen.

De minister van Cultuur laat echter weten dat de adviesinstanties door een ontwerpdecreet zullen kunnen worden hervormd, en dat zal de eerste stap zijn in de richting van het opstellen van een codex voor de culturele materies.

De versnippering van de diensten, de problemen inzake communicatie en informatie-uitwisseling tussen diensten zijn ook nog steeds aan de orde, ondanks de implementatie van een nieuw organigram bij het ABC.

De operatoren zijn moeilijk te evalueren omdat er geen doelstellingen en acties in verband met hun activiteiten zijn gedefinieerd, ofwel omdat niet tegelijk kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren worden gehanteerd om die activiteiten zo goed mogelijk te evalueren.

Er is niet voor alle sectoren van het ABC een eenvormige procedure om de aanwending van de subsidies te controleren. Doordat niet is gedefinieerd hoe moet worden gerapporteerd, komt het bijvoorbeeld vaak voor dat enkel via bepaalde sporen of aantekeningen kan worden aangetoond dat de controle werd uitgevoerd. De administratie geeft aan dat ze één model voor de controle van de subsidies wil creëren en een ploeg van "flexibel inzetbare" boekhouders wil oprichten om de processen te harmoniseren.

Er konden geen methodische correcties aan die problematische aspecten worden aangebracht omdat het internecontrolesysteem van het ABC niet over een gestructureerde evaluatieprocedure beschikt om zijn controleactiviteiten te kunnen aanpassen aan de beoogde doelstellingen. Er worden weliswaar initiatieven genomen, zoals een periodieke procedure om de interne controle te evalueren voor de overheidsopdrachten en de subsidies, maar deze definiëren dan weer niet de doelstellingen, de nadere regels en de inhoud van de controle.

Door al die elementen kan de aanwending van de subsidies niet doeltreffend worden gecontroleerd. Daaruit volgt dat er slechts weinig beslissingen worden genomen waardoor een erkenning of programmacontracten worden geweigerd. Die erkenningen worden de laatste jaren overigens nagenoeg automatisch vernieuwd. Zulks leidt ertoe dat er weinig beweegt bij de operatoren en dat de evaluaties worden uitgesteld. Het subsidiëringssysteem heeft bijgevolg veel weg van het beheren van aan herbevestigde operatoren toegekende subsidies in plaats van het echt beheren van de subsidies.